

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrta leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrta leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Ogersko.

Časopis „A. Allg. Ztg.“, eden najrazširjenjših mej vsemi nemškimi listi, prinaša dolg članek o ogerski državi in zdanjih razmerah v blaženi Magjariji. Ta članek je tem več pozornosti vreden, ker so enake pravične izjave v nemškem novinarstvu jako redke. Iz članka posnemljemo le glavne stavke. Pravi se tam: „V Ogerski se stvari godé, ki morejo javno mnenje v Evropi o bistvu in naturi ogerske države čez dalje bolj in bolj podučiti. Bil je čas, ko je Ogerska imela simpatije v Evropi, ker je veljala za nositeljico svobodnostnih prizadevanj nasproti avstrijskemu absolutizmu. A nij se moglo misliti, da kakor brž Ogersko dobi svojo svobodo od Avstrije, bode se v isti Ogerski hujši absolutizem razvil, nego je kedaj pod Bahom mogoč bil.“

Pisatelj potem razloži, kako so plemenska protivja posebno hudo skupaj trčila pri posvetovanju nove volilne postave, pri kateri prišli so teški udarci padali na Magjare, tako da je le-tam prav nevsječ bilo in so skrbeli, da tuj svet debat nij zvedel. V tem oziru Magjare podpirajo dunajski listi, ker skozi retorto dunajskega novinstva dobiva Nemčija in druga Evropa ogerske dogodke v oslabljeni obliki.

„V Nemčiji in v drugi Evropi si ne morejo uganke rešiti: kako je vendar to, da, če so nemagjarske narodnosti v tolikovni večini, ka je Magjarov jedva tretjina vsega prebivalstva, je vendar magjarska večina v parlamentu? Uganka je precej rešena, če se na to misli, da čini v Ogerski „plemenitaško gospodstvo“ z gruntnim posestvom pravo plemensko vladanje Magjarov. Kjer je to „plemenitaško gospodstvo“ strto, in kjer je

kak srednji stan z zemljiškim posestvom, kakor pri Saksih in Srbih, tam povsod prevlada dotična narodnost in se pokazuje. Slovaki v severni Ogerski štejejo tri milijone, a nemajo nobenega zastopnika v peštanskem državnem zboru, a Saksi, ki so po številu najmanjši, štejejo 22 zastopnikov v Pešti. Razen Saksov so v pravi Ogerski (izvemši Hrvatsko in hrvatsko granico) Srbi najmanjši po številu, a ipak imajo razmerno največje število poslancev, baš ker imajo kakor Saksi neodvisen srednjistan. Rumuni sicer imajo nekoliko poslancev v peštanskem zboru, ali po številu prebivalstva bi morali Rumuni in Slovaki vkup 200 poslancev imeti; a nemajo Slovaki nobenega, Rumuni komaj 20.“

Pisalec dalje išče vzrok magjarskega gospodarstva v tem, ker se je iz Dunaja dala 1867 z „nagodbo“ vsa državna oblast Magjarom v roke. S to državno oblastjo na vse moči delajo proti narodnostim. V Beli cerkvi so državni pandurji pri volitvi protokol — ukrali, da bi le narodnjak voljen ne bil.

„Zato so pa tudi določbe nove volilne postave vse proti nemagjarskim narodnostim obrnene. Minister Szapary ja sam mej posvetovanjem rekel, da se obračajo te določbe proti „tujim“ narodnostim. V civilizirani Evropi bi se komaj razumno nahajalo, ko bi kak minister dve tretjini prebivalcev imenoval „tujce“. Volilna nova postava obsega polno paragrafov, ki sicer povsod po svetu v kazensko knjigo spadajo, na pr. o veleizdaji, kaljenji javnega miru, uporih itd. To so sredstva proti narodnostim. S temi določbami so denunciaciji vrata na stežaj odprta, kajti le kak vladni agent bode denunciral da opozicija proti „ogerski državi“ agitira in stotine volilcev pride v pre-

iskovalni zapor, dokler nij volitev izvršena. Take reči so se uže dozdej godile, koliko bolj se bodo odslej, ko postava naravnost kaže na to.

A najbolj velikansko stvar vrši nova ogerska volilna postava, glede plemenitašev. Zdaj so vsi plemenitaši volilci. Vsled rojstvenega privilegija sme na Ogerskem 169.000 „plemenitašev“ voliti — peti del vseh ogerskih volilcev, v Sedmogradskem pak več kot $\frac{3}{10}$ in pri Szeklerjih celo $\frac{9}{10}$ volilcev! Večina tega „plemstva“ še brati ni pisati ne zna. Večina Slovakov nema volilne pravice, najrevnejši del magjarskega roda pa ima vsled rojstva volilno pravo! — Dalje ima magjarski trg s 3000—4000 prebivalci enega poslanca voliti, a v banatski granici spada na 140.000 prebivalcev en poslanec!

Te reči zadostujejo, da se vidi, ka na Ogerskem s Slovani še krivičnejše delajo nego drugod, in da za krivične Magjare ne bode dobro kadar pride „dies illa“.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 6. avgusta.

Češka „Politik“ računi, da češka opozicija t. j. kraji, kjer so češki oponenti voljeni, skupaj zaostajajo davka za 13.300.000 gld., a ustavoverci na Češkem 8.593.000 gld. — „Pokrok“ precej duševno brezuspešno in malo slano polemizuje proti dr. E. Gregrovi brošuri.

Tirolske klerikalno-državopravne opozicije glasilo „N. Tir. St.“ opominja ob priliki, ko je „Vaterl.“ zopet o novem „ausgleichu“ kvasil, naj se njegovi pristaši ne drže nobenega optimizma, nobene slepe zaupnosti, ker nij verjeti, da bi pomirjenje blizu bilo, da si mora priti enkrat.

V Dalmaciji so pri nadomestilnih volitvah v dež. zbor zmagali dozdej Itali-

Listek.

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karolina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič.)

(Dalje.)

Enefi so pale škarje z mize — zabóle so se v tla.

„Škarje prorokujejo goste,“ začudila se je vzdigovaje jih, „kdo bi mogel še denes k nam priti ob taki uri in v takem vremenu! Pa se mi le zdi, da je zunaj vendar malo potihnilo, kar sem Meluzini pšena vrgla.“

„Vem uže od poludne, da se k nam nekdo pripravlja,“ trdil je dedček. „Jenik je vrgel metlo v žrjavico, in s tem se vselej gostje v hišo privabijo; pri tem mu je opadel goreč ogliček, „no, to so gotovi,“ sem si mislil. Mačka se je tudi celo dopoldne za

pečjo lizala in ko sem zlezel po obedu na peč, da bi zadremal, mi je zabrenčala muha okolo ušes. Pride k nam nekdo, ne le nas obiskat, nego tudi z neko novico.“

Enefa je po njegovih besedah sumljivo z glavo pomajala.

„Če se vsa znamenja izpolnijo, denes, dedček, ne bodo se izpolnila“ odgovorila je nezaupno. „Le pogledjte na uro, gre uže na osmo. Sicer zunaj več tako ne buči, vendar pa gre še sneg, droben a oster, kakor igle. Kdor ne mora, denes petè ne premakne. Drugače ko bi kje nekdo nagloma in nevarno zbolel in mi sla poslal, pa posel nij nikakoršni gost.“

„Moglo bi se, to se ve da, enkrat prigoditi, da bi nas znamenja motila,“ opomni dedček. „Če se človek bogu tolikrat zlaže, hoče mu bog enkrat pokazati, kako grda je ta reč in kar je vselej veljalo, na enkrat ne velja, tudi on ljudem besede ne drži. Mene

je samo enkrat varalo; a sem bil tega vesel, izpalo je k dobremu.“

„Kdaj je to bilo?“

„O tvojem krstu je to bilo. Hoteli so iti popoldne s toboj v cerkev. Vse je bilo pripravljeno, kruh, sir, maslo in vrči s pivo na mizi. Ti povita v rudeči pernici, da bi te nikdo ne okričal, botra je stala in čakala, ali boter le nij prišel. Poznalo se je zmirom bolj, ali še zmirom: kjer nič, tu nič. Tvoj boter je bil šel dopoldne v mesto na semenj, tam se je napil, nij mogel najti pota domov in spal neki v grabnu, kjer se mu je od vsega sanjalo, le ne o krstu in da ima iti še denes v cerkev in k fari. Misli sem si da iz krsta uže nič ne bode, vzel sem kola ter sem jel butare voziti, katere sem imel v hosti pripravljenje. Ali žena njegova je šla mej tem botra iskat, srečno ga našla, polila mu glavo pri potoku ter ga nam vendar pripeljala. Ko sem prišel domov,

jani v vseh razen enega okraja kjer je zmagal narodnjak Ristovič. A ta okraj je bil že prej narodno zastopan, torej bodo stranke ostale kakor so bile. — Zanimivo je, da je eden časopisov pri agitaciji razvijal „katoliško“ zastavo in tako vero v politiko mešal ter zdrago delal, kakor naši klečepalci. Hrvatski „Obzor“ tako početje ostro graja.

Hrvatski sabor se je 5. t. m. odprl. Bilo je komaj 40 zastopnikov navzočih. V pondeljek je druga seja.

Ogerska vlada je v skrbeh za svojo čudno novo volilno postavbo, da bi v gospodski zbornici prenaprjena ne bila. Za to je vsem nadžupanom, ki imajo v zbornici virilni glas, ukazala udeležiti se sej.

Vnanje države.

Francoska narodna skupščina je v soboto volila stalni ali permanentni odbor, ki bode v tem času, ko zbornica ne bode zborovala, vladi na strani stal. Izmed 25 udov tega odbora jih pripada pet skrajni desnici, štirje desnici, sedem desnemu centru, pet levemu centru, dva zmernim republikancem in dva skrajnim levičnjakom. Bonapartisti nemajo nobenega zastopnika v tem odboru. Orleanisti imajo 9 glasov, katerim bodo nasproti glasovali republikanci in legitimisti v odboru, ki imajo vkup večino.

O **Španiji** poroča „Italie“, da bodo evropske vlade v kratkem republiko priznale. — General Zabala poroča Espartero, ki stanuje pri Logrono, da je (Espartero) v nevarnosti od Karlistov prijet biti, zato mu pošlje vojaško eskorto za varstvo. — Nek povjerenik španske vlade je v Berlinu kupil 100.000 pušk najnovejšega dela za špansko vojsko. Francoski bankirji bodo plačevanje preskrbeli. Treba je še, da nemška vlada to kupčijo potrdi, kar bode skoraj gotovo storila.

Kongres v **Brüsselu** bode najbrž fiasco naredil. Udje mej soboj niso edini niti o tem, kateri nasveti se za podlogo posvetovanja vzemo.

Iz **Rima** se poroča: Sedem in dvajset republikanskih vodjev in udov iz „internationale“ iz raznih mest Italije, ki so se v nekem kraju pri Rimini zbrali v političen namen, bili so prijeti in zaprti. Proti njim bode sodsko preiskavanje.

Amerikanska unija zdaj študira o vprašanji, ali bi volila generala Granta v tretjič za predsednika republike. Dozdaj namreč še nij bil nobeden amerikanski predsednik trikrat voljen. Washington se je pri tretji volitvi odpovedal, nekateri po drugi volitvi niso več kandidirali, drugi so že pri drugi volitvi propali.

Dopisi.

Iz Šoštanja 1. avg. [Izv. dop.]

Naša posojilnica je imela od 28. jun. do 26. jul., to je v prvih štirih tednih 5140 gld. 77 kr. dohoda in 4690 gld. razhoda, tedaj 26. julija 450 gld. 77 kr. gotovega v kasi. S tem vspehom smemo za prvi začetek zadovoljni biti. Največje posojilo se je dalo eni stranki 300 gld., najmanjše pak je bilo 35 gld. Posojila so se iz početka dajala na 3 do 6 mesecev, a ker se je mnogo posilcev zlasti izmed kmetov oglašalo, se je zdaj obrok vrnitve na 2 meseca skrajšal. Korist posojilnice se v obče priznava; tem čudneje je, da ravno oni gospodje, kateri bi imeli podpirati tak za slovensko kmetstvo ljudstvo silno potreben zavod, ne samo da kmete o tem ne podučujejo, ampak celo nasprotujejo. No pride še čas, da o tem resno besedo izpregovorimo.

Iz Celovca 30. julija. [Izv. dop.]

Včeraj na večer je bila v našem mestu velika svečanost, katero zaznamovati se nam potrebno zdi, ker se je po vrlo vrednih zaslugah čestil mej Slovenci znani mož, naše gore list. Veljal je namreč ta večer v izredno in gotovo dolžnostno čestjenje gospoda Karla Robide. — Njemu na čast je napravila mladež celovške gimnazije veliko baklado s petjem, katere se je ob enem udeležilo mnogo prebivalcev. Gospod Karel Robida ide namreč, ker je ravnokar 70 leto dovršil — rodil se je leta 1804 v Malivasi blizu Ljubljane — v vrlo zasluženi pokojni stan. Deloval je na tukajšni gimnaziji blizu 43 let večidel kot profesor matematike in fizike in si po vestni izpolnitvi vseh terjatev, po lepej predavi svojih predmetov in po posebno čistem značaju pridobil čestjenje višjih oblastij in srčno ljubezen svojih učencev. Skoraj polovico enega stoletja na enej iste gimnaziji, v enem in istem mestu plodonosno truditi se in toliko izvrstnih učencev odgojiti, katerih sinovi so ob enem tudi že univerzitetne študije dovršili in žive v srečnih družbinskih okolščinah — to bode gotovo, skoraj da v celej Avstriji izredna prikazen.

Čestiti gospod Robida, kateri je nekaj let sem tudi prednik benediktinskega kolegija v Celovcu, njsamo po rodu temuč tudi po mišljenji in duhu pravi Slovenec, ka-

teri je mnogo deloval, da zbudi duševno stran našega naroda. Znan nam je kot slovenski pisatelj in nevtrudljiv odbornik družbe sv. Mohorja, kjer z ljubeznijo in po vsej svoji moči sodeluje kot presojevalec družbinskih spisov in knjig in vesten pregledovalec družbinskih računov. On, kateri tudi narodne čitalnice nij zastupil, ko so mnogi duhovniki to storili ter se raje Nemcu v katoliško društvo pridružili, naj bode glede značaja, delovanja in narodove ljubezni vsem prekrasen, vsega posnemanja vreden izgled. —

Bog mu daj, staremu narodnjaku še mnogo, mnogo let v srečni zadovoljnosti in to nam na veselje in korist, celemu narodu na čast!

Domače stvari.

— (G. Widman), novi kranjski dež. načelnik se — kakor nam lokalni dopisnik piše — slovenskega jezika uči, vsak dan eno uro. Podučuje ga g. prof. Konšek. Za vadbo se bere „Slov. Narod“, kar je tem lažje, ker g. Widman uže češki razume. (Morda je predvčerajšnja „posthumna“ konfiskacija „Slov. Naroda“ nasledek teh vaj? Uredn.)

— (B. Pino) je prevzel uže dež. namestništvo v Trstu in so se mu predstavili načelniki raznih oblastij.

— (Iz vojaškega tabora na Fužinah) smo pozvedeli: „Denes 4. avgusta so nesli vojaci puške iz Ljubljane v tabor; mej potjo vidi oficir B.... 14. komp. mej drugimi enega mladeniča, da je imel 3 gumbe pri jopiču odpete, in ga zato stori kot st. Boštjana k hrastu za noge in roke prikleniti 6 ur. Gospod oficir, kaj živimo v srednjem veku? Veste, da niste s tem nobene česti sebi, pač pa sramoto rojakom naredili! Gotovo ne bodo drugi vaši gosp. kolegi vaše surovosti posnemali, pač jim je gotovo vaše dejanje težko. To se s tem dokazuje, ker drugi gg. prav lepo s svojimi podložnimi ravnajo, t. j. človeško. Obžalovanja vredno je tudi, da nekateri podčastniki imajo še prav surove izraze proti vojakom. Za to bi jih morali gg. oficirji posvariti, kajti vedeti imajo, da mej „prostaki“ se nahaja tudi dosti izobraženih mladih mož, kar je vsakako na čast našemu polku.“

sem zvedel da so šli ravno kar s toboj v cerkev. Takrat sem se nad tvojo materjo jako razjezil. „Kaj si neki mislila, nesrečna ženska,“ hudil sem se nad njo, „da si otroka v tej dobi h krstu v cerkev poslala? Le poglej, kakšna tema je zunaj, ali ne veš, da bo tvoj otrok tako črn kakor ura, v kateri je bil krščen? Kdor hče imeti belega otroka, ta ga mora po dnevi h krstu poslati, ko je solnce visoko.“ Materi tvoji je šlo to k srcu in od strahu te je vsak dan pogledovala, ali ne črniš. Pa zastonj se je bala; nočno temoto si odnesla le v očeh in laseh, na kožo ti nij prišla. Kaj pa ti je!“

„E jezi me, zmirom se mi niti voz-lajo.“

„Tè narediš najbolje ako si pripraviš precej zamotanih štren. Ko boš opazila prvo lastovko, začni razmotavati in za celo leto boš odpravila vozale. Ali tebi je še nekaj, ne le to da te vozli skušajo; uže celi večer si mislim da nejsi, kakor sicer.“

„Ker ste uže to na meni spoznali, ne bom tajila; resnično mi malo na slabo prihaja in kar ste se zmenili o tej novici, ki vam jo je muha na peči prorokovala, mislim si, le da bi bila dobra in da bi nam gost, ki se k nam odpravlja, nič slabega ne prinesel.“

„Kaj nam pride, tega se ve da ne vem. Ali ne morem si misliti, kakšen slab posel bi mogel priti. Saj nemamo nikjer nobene žlahte; ne more nas užalostiti nobena nenadejana novica, da nam je kdo ljubi umrl. Dolga, bodi bogu hvala, tudi nemamo; ne more se tedaj nobena nesreča na nagloma na nas privaliti, katera bi nas mogla iz hiše izgnati. Ali jaz ti povem kaj ti težave dela; ti se denes še nij si ganila od šivanja, le kar si opóludae nekoliko žlic močnika skuhalo. Pusti to bodeenje in deni si nekaj zelenega na glavo, gotovo se boš okrepcala. Vidim tam na zidu pod oknom v piskrei nekoliko vejic, katere si oni dan od zunaj pri-

nesla. Vidiš, tu v toploti so pognale in ena ima uže liste. Vidiš, tu imaš k svetu takoj tudi pomoček pri roki.“

Enefa je poslušala; potem je šla in utaknila si ozelenelo vejico v svoje kite. Imela je dve kiti, obe močni kakor moške rame; sukala jih je v kolešček in zmirom je mogla glavo nazaj pripogibati — tako so bile teške, komaj jih je nosila.

„Zdaj mi je uže malo bolje in ko se naspim, mi bode zopet dobro,“ pomirjevala je dedčeka, delo skladaje.

„Ako hočeš dobro spati, moraš povezniti vse piskre na polici, potem se bodo tudi rene poveznile. Žejna se tudi nikoli ne vlezi. Tvoja zaspana duša bi se hotela iti napit, ter bi po temi blodila, pri tem se utrudila in drugi dan bi ti to čutila. Na take reči moraš biti pozorna; z malenkostmi si človek včasih zelo škoduje. Oni dan sem našel zjutraj nož na mizi, ostal je bil tam

— (Z ljubljanske realke) je predstavljen profesor naravoslovja Wastler v Linc. — Čuje se, da za izpraznjeno mesto bode kompetiral prof. Erjavec iz Gorice.

— (Učiteljske službe) so razpisane v Vajsenfelsu okr. Radovljica (400 gld.), v Vipavi (500 gld.), v Kranji (500 gld.)

— (Iz Kranja) nam baš pred končanjem uredovanja prihaja vest, da se je trgovec J. sam ustrelil in sicer „iz ljubezni.“ (!)

— (Iz Maribora) se nam 5. avgusta piše: V denšnjem „Slov. Narodu“ se bere, da so gg. Praprotnik, Troboj in Tribnik, ki so ravnokar kot učitelji nastavljeni, izvrstni narodnjaki. To je istina; a naj sl. uredništvo i g. Lever-ja omeni, ki je za podučitelja v Št. Ilj prišel in ki je tudi izvrsten in značajan narodnjak. — Praprotnik, Troboj in Lever so bili uže v — bogoslovnici po 1—2 leti, pak izstopili so zavoljo prevelicega uprav smešnega jezuitizma in zelotstva, ki se v mariborski bogoslovnici goji.“

— (Iz Visovelj) pri slov. Bistrici 4. avgusta: Naš glavni pridelek, vino, letos še precej obeta. Spomladanski mrazi so tukaj le malo škodovali, a toča je uže dvakrat padala in nekoliko grozdov oklestila. Grozdje se uže mehči in če ostane vreme tako ugodno, kakor dozda, smemo upati prav dobro vino. Cena pa menda ne bode nazaj šla, ker je starine uže prav malo v kletih in se bode letos sicer več vina pridelalo, kakor lani, a ne toliko, kolikor v navadnih letih. V cvetji so se nekateri trsi hudo osipali; prav trdnega se je zopet malnik (šipon, Mosler) skazal, ki je prav poln in zraven žlahnine (španingerja) in erjavine (rother Portugiser) tukaj najbolj priljubljen trs. V kmetskih vinogradih se nahaja še dosti zelenike, ki je rada polna, pa daje kislo vino; zato jo gospodski lastniki trebijo in druge žlahne trse zasajajo. Kar se tiče raznih plemenitih trsov, ki so se za poskušajo tukaj zasadili, kakor: rizlec, treminec, muškat, klešec, klevnerji itd., treba še deset do petnajstletne skušnje, predno se sme z dobro vestjo izreči, katero teh plemen bi kazalo v teh krajih zasaditi.

— (O isterski zadnji volitvi deželnega poslanca) piše „Naša Sloga“: „U popuniteljnem izboru pazinsko-labinjskoga kotara bio je izabran za kmetskoga zastup-

nika u Porečki sabor g. barun Lazzarini iz Labinja. Baš je čudo, kako je naš puk u Istri zaljubljen u markize i barune, dočim mu mi neimamo da preporučimo nego kmetske sinove, a za koje mislino, da poznaju bolje od markizah i barunah njegove težkoče i potrebe. Nego svaka se ljubav ohladi, pak se ufamo, da će i ta.“

— (Volk.) Iz Štange pri Litiji se nam piše: Tukaj se uže od spomladi klati neki volk, ki so ga ljudje uže večkrat videli. Predrzen je tako, da pred otroci še ne beži. Raztrgal je več psov, in ljudje se bojé, da bi se še nad koze ne spravil. Tudi po zimi so bili v naši okolici volkovi, da se je enkrat uradno zapovedal lov na-nje.

— (Izgledna nemška pisava) nekoga župana: „Es wirt diast Heflichst Ersucht vom Gefertigten Gemeinde Vorstant und Ansechuse, den Gewesennen Vertreter Birger Meister Oder Vorstecher zuverlestlich Baldigst Aufzufordern die Rechnung Abzulegen es wurde Mehrer Gelder Gelder durch 3 Jahre eingenomen wie auch von den M. sch. sch. Oblikazion intresen sint ausgefast.“ — Slovenski župani! Ali vam je taka nemščina ljubša kakor domač slovenski jezik?

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 3. in 4. avg.

Na zatožni klopi sedi Anton Črne zavoljo hudodelstva umora in tatvine, potem Marija Črne, njegova mati in Neža Pavlin zaradi hudodelstva deležnosti pri tatvini. Sodišče je sestavljeno sledeče: g. višje dež. sodn. svet. Kaprec predsednik, svetovalec gg. Jevnik in pl. Zhuber, votanta; zapisovalec g. avskultant Škofic. Državno pravdnitvo zastopa g. drž. pr. nam. Grdešič, zagovornik Antona Črnetu in njegove matere je g. dr. Rudolf, zagovornik Neže Pavlin g. dr. Razlag. — Porotno klop zasedajo sledeči gospodje: Josip Haufen, Rudolf Naglič, Spir. Pessiak, France Burger, Vaso Petričič, Andr. Knez, France Doberlet, Andr. Marinko, Janez Dražil, Jakob Šober, France Regoršek in Janez Janeš.

Iz zatožnega spisa povzemamo sledeče: 4. januarja t. l. ob 8 zvečer prideta fanta Martin Pavlin in France Jurkovič iz Vini-vrha v Oblogorico v hišo vdove Marije Črne po domače Napoljonke, pri kateri je prvi

od prvega tedna v adventu pr. l. navadno stanoval, ker je imel iz početka z njo, potem pa z njeno hčerjo Alojzijo ožje znanje. Martin Pavlin prinese soboj maslec žganja in za dva groša kruha, ter ukaže Francetu Jurkoviču, da naj se za mizo vsede in pije, in sicer z besedami: „piti in jesti ti dam, kričiks aleluja, če ne boš tu pri meni, te bo precej hudič vzel,“ pri tem vzdigne, da bi svojim besedam pritrdil, sekirico kvišku, vendar pa ne stori Jurkoviču nič žalega. Domači sin Anton Črne vzame Pavlinu sekirico iz rok in oba gresta, pustivši zelo pijanega Jurkoviča v hiši, k sosedinji Mariji Župančič žganje pit. Za njima gredo tudi Marija Črne s svojimi tremi hčerami Alojzijo, Marijo in Nežo Črne, in pijo tam 5 maslecev žganja. Uže tukaj sta se Martin Pavlin in Anton Črne malo prepirala, in prvi je poslednjemu rekel, da se njega in še dveh taci „ne boji.“ Ko je Martin Pavlin za vse plačal, gre zopet v hišo Marije Črne, ter se tukaj vsede za pečjo k Alojziji Črne, katero večkrat vpričo vseh objame. Ker je bila mati Marija Črne zavoljo tega nevoljna in je hčeri ukazala, da naj gre od Pavlina proč, se vname mal prepir mej Marijo Črne in Martin Pavlinom, v katerega se je tudi Anton Črne mešal in se za svojo mater potegnil, grozeč svoji sestri s palico, če ne bo šla takoj proč od Pavlina; Pavlinu pa je ukazal, da naj takoj njegovo hišo zapusti, ker nema pravice v njej kričati in razsajati.

Martin Pavlin pa se vstopi z nožem v roci k Antonu Črnetu in kriči: „Prr' moj' duš', kaj boš ti šlandra, če bi še trije taki prišli, kakor si ti, pa se jih ne bojim, jaz imam s sestro več zapovedati, kot ti in tvoja mati, in jo bom uže ubranil, če ne z drugim, pa z nožem“, — in pri tem sune z roko, v kateri je nož držal proti Črnetu, pa ga nič ne poškoduje. Ko se je potem Martin Pavlin zopet k Alojziji Črne obrnil in jo zopet z obema rokama objel, plane Anton Črne nanj, zgrabi ga z obema rokama za vrat, in ga peha od peči do mize, kjer mu najprvo vzame brez svinca nabito pištolo, katero je pri sebi imel, potem ga vrže znak na klop in ga začne daviti. Martin Pavlin vzame iz žepa nož, da bi se branil, vendar sta mu ga iz rok iztrgali Neža Pavlin in Marija Črne. Kakor je iz izpovedeb prič pri dejanji razvidno, je Anton Črne potem Pav-

črez noč ležati, in ob tem času nas je vedno zalezoval sovražnik.“

„Tega je moral zopet Jenik izvleči, ko sem uže ležala; on ima zmirom kaj z nožem opraviti. Posebno na nože sem pozorna ter jih ne puščam nikdar nepotrebno ležati, da bi se dušica, leté črez sobo ne obrezala. Moram mu reči, da bi bil vendar enkrat pazljivejši. Včeraj mi je zopet vrgel jajčje lupine v ogenj, kakor bi ne vedel, da s tem poviša trpljenje duš v vicah. Bog ve, kdaj bo prišel ta fant k pameti. Kje pa tako dolgo tiči; ko bi bil tu, bi lahko krompir odlila in mogli bi večerjati. Jenik! kje te je konec?“

Jenik se je oglasil iz veže. Nastilal je v hlevu, zdaj si je umival noge.

„Naj ti nikar na misel ne pride, da bi si noge obrisal,“ zakriči nanj dedček; „to veš, da bi ti prenehali ljudje naklonjeni biti.“

Jenik je zamrmral, da to uže dolgo vé,

da mu je to dedček uže en par tucetkrat povedal, in za nekaj časa se je prikazal, en črevelj v roki, družega na nogi.

„Hočeš li izgubiti mero, da letaš le v enem črevelju,“ razsrdi se dedček.

„Če sem pa hitel“, brani se Jenik.

„Ti veš vselej svoj izgovor. Brez tega si tak čok, da nijsi hotel poslušati, in če ravno sem te zmirom opominjal, ko sem na to prišel, vendar si pa lezel skozi okno, predno si bil še sedem let star.“

„Pa kakovšen si zopet?“ je klicala Enefa, „ravno spredaj imaš kos kamižole odtrgane. S kom in kje si se zopet trgál. Dá se ti le ljubi v tacem vremenu klatiti se! Morda bi se hotel takov-le sesti k večerji? Pojdi sem, da ti zašijem v naglosti luknjo, pa vzemi v usta košček lesa, da ti pameti ne zašijem.“

„Kaj bi se neki ne potepal zunaj, če nemam v hiši nikoli miru,“ mrmral je Jenik, ko ga je imela Enefa v delu.

Sedejo k večerji.

„Vedno cviliš, da te rotimo in vendar ne delaš nikoli nič prida“, očital je dedček Jeniku, kateri je čakaje, da bi se mu krompir pohladil, z vso močjo bobnal po mizi; „ali ne veš, da s tem le silo kličeš? Vidiš, zdaj zopet olupke na tla mečeš. Enefa jih do jutri pod mizo nestrpi, pomela jih bo, in kjer po večerji pometajo, tam primeto zavidljivca v hišo. Zakaj odkladaš zopet to skorjo, saj nij plesniva. Ker je suha? Dokler ne boš osuhlega kruha jedel, nemaš upanja, da obogatiš. Kaj zopet krnjavčiš, da nam ne moreš nikoli ustreči? Bodi vesel, dokler te prijatelj opominja. Ko boš prišel mej svet, tu ti bo priplazil tuji človek za vsako neslušno besedo kľofuto s prve roke. Ljudje te bodo, ljubček moj, naučili „nemško“ ter te ne bodo vprašali, ali se ti to dopade, ali ne.“

(Dalje prih.)

lina dalj časa, skoraj pol četrt ure za gol-
tanec držal in davil, dokler je zavest izgubil,
potem ga je raz klop vrgel na trda tla in
ga sedaj s sekirico, sedaj s teško železno
zagozdo več kot 20krat na glavo udaril.
Anton Črne prime potem na pol mrtvega,
brezgibno na tleh ležečega Pavlina za noge
in ga tira tako, da se je glava po tleh
zlekla, okrog 90 sežnjev daleč na senošet in
ga tukaj potem, ko se je prepričal, da še
nij mrtev, s sekirico večkrat prav krepko po
glavo udari, in sicer s toliko močjo, da so
se udarci po izpovedbi Katarine Kastelec
četrt ure daleč slišali in pri tem so čuli
Črneta kričati: „Medved, ne boš gospodaril
po Oblegorici, jaz sem gospodar Oblegorice,
pr' moj' duš'! itd. Končno vrže umorjenega
v tri sežnje globok graben, o katerem ga
je pozneje sodnijska komisija našla.

Potem je šel Črne k sosedu Bernardu
Prazniku, kjer je tam Janezu in Mihelu
Prazniku in Francetu Črnetu brez ovinkov
pripovedoval, da je Martina Pavlina s se-
kirico in z železno zagozdo ubil in v gra-
ben vrgel, zraven pa je djal: „Glavo sem
mu z železno zagozdo raztolkel, kakor se
reztolče kači.“ Potem je še te priče v gra-
ben peljal in jim tu umorjenega Martina
Pavlina pokazal in sicer na tistem kraju,
kjer ga je pozneje sodn. kom. našla.

Po tem takem je tedaj jasno, da je M.
Pavlin zarad od Črneta dobljenih poškodb
posilne smrti umrl. Črne sicer prizna, da je
Pavlina z železno zagozdo po glavi bil, ven-
dar taji, da je imel namen ga usmrtiti, re-
koč, da se je le v sili branil in na Pavlinovo
glavo udarjal, ker mu je ta s pištolo in z
nožem grozil, zarad česar se je moral bran-
iti. A vse dejanstvenost proti govori.

Pa tudi daljše zagovorjanje obdolženega,
da Pavlina nij hotel usmrtiti, je lažljivo in
le prazen izgovor, da bi svoje nečloveško
dejanje vsaj deloma zakril; kajti če se po-
misli, da je Črne Pavlinu, ki je vsled dav-
ljenja uže ves omoten na tleh ležal, iz prva
s sekirico potem pa s 3¼ funt teško seki-
rico nad 20 krepkih udarov po glavi dal,
da ga je potem brez zavednega več sežnjev
daleč na senošet vlekel in ga tam ležati pu-
stil, da je čez malo časa, kakor Neža Pav-
lin pravi, zopet k ranjenemu na senošet
prišel in da ga je potem, ko se je prepričal,

da še diha, tedaj še nij mrtev, s sekirico
zopet večkrat in sicer s toliko močjo po
glavi udari itd., mora se zadobiti popolno
prepričanje, da je Črne svojega nasprotnika
nalašč usmrtil. (Konec prih.)

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Nobena bolezen ne more izvrstnej Revalesscière
du Barry zoperstaviti se in odstrani taista brez leka
in brez stroškov vse bolezni v želodci, v živcih, v
prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v duš-
njaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico,
naduho, kašelj, nepravilnost, zapor, drisko, nespe-
čnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtogla-
vico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in blje-
vanje tudi ob času noščosti, scalno silo, otožnost,
sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz
75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom zop-
stavljala se:

Spričevalo št. 57.942.

Gleinach, 14. julija 1873.

Vašej Revalesscière imam razen Bogu v mojih
strašnih boleznih v želodci in čutnicah življenje za-
hvaliti.

Janez Godec,

provizor fare Gleinach,
pošta Pod goro pri Celovci.

Spričevalo št. 62.914.

Weskan, 14. septembra 1868.

Ker sem dolga leta za kronično bolezen zlato
žilo, na jetrah in zapor vsakovrstne zdravniške po-
moči brez uspeha rabil, sem pribežal v svoji obup-
nosti k Vašej Revalesscière. Ne morem se ljubemu
Bogu in Vam dovolj zahvaliti za dragi dar narave,
kateri je za-me velika dobrota bil.

Franc Steinman.

Tečajni kot meso, prihrani Revalesscière pri
odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr.,
1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-
tov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,
— Revalesscière-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr.
in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu
in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.
50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas
10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Du-
naji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed.
Mahr, v Gradi bratje Oberanzmeyer, v Ins-
braku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birn-
bacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru
F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B.
Stoekhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih le-
karjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunaj-
ska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 6. avgusta.

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	60 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	55
1860 drž. posojilo	107	25
Akcije narodne banke	973	—
Kreditne akcije	243	50
London	109	95
Napol.	8	81
C. k. cekini	—	—
Srebro	103	50

Dunajska izložba 1873.

Edino priznana medalja tega najvišjega razreda za

Mlatilnice, ki se dajo goniti z rokami ali s pomočjo konj, Rezalnice.

Izgledne mašine so se za gospodarstvene muzeje v Berlinu, St.
Petersburgu in Petrovskoje Moskov nakupile.

Heinrich Lanz v Manheimu.

Iz te anonce se jasno vidi, da fabrika H. Lanza v Manheimu naj-
boljše gospodarstvene mašine izdeluje, katere mašine so se tudi tukaj na
Kranjskem kot izvrstne izkazale.

Te zgoraj navedene mašine, vetrnice in žitne čistilnice ima
podpisani v zalogi.

V Ljubljani, 12. junija 1874.

P. Skale.

Umrli v Ljubljani

od 31. jul. do 3. avg.

Josip Cerar, 1½ leta star, na Po-
ljanah št. 60, na griži. Gabriela Oblak,
krojaško dekle, 4. mes., v mestu št. 96.
Martin Hribar, 4 l. star, na kozah. T.
Slapničar, star 7 let, na št. Peterskem
predm. na vnetici grla. Franca Brenčič,
šivilja 35 l. in Alojzija Tratar, delavka,
32 l. stara, obe na jetiki v bolnici. J.
Jeretina, penz. paznik prisilne delavnice
53 let star, v Hradskega predmestji
št. 28, na vodenici. Helena Slamec,
vdova 68 let v železniški ulici 109 na
mrtdu. Jan. Hönig, sedlarski otrok, 2
let star, France Hribar, 6 let star, na
črni kozah.

Tuji.

4. in 5. avgusta:

Evreji: Prešer iz Laškega. —
Stare iz Mengša. — Roseger, Ucheli iz
Trsta. — Reichel iz Grada. — Vukovič
iz Zadra. — Neuman iz Olomuca. —
Domicelj iz Zagorja. — Penco, Urban-
čič, Tomasini, Riso iz Trsta. — Latz
iz Padine.

Pri Slovci: Drobnič iz Grafenbruna.
— Budnar iz Prema. — Guldenprein iz
Vrhnike. — Czerviakovsky iz Trsta. —
Globočnik iz Kranjskega. — Svetličič

iz Godoviča. — Dörfel iz Prneke. —
Simon iz Langerburga. — Kafka iz
Dunaja. — Gnezda iz Trsta. — Wobiš
iz Dunaja. — Marseti iz Turina. —
Grebeneč iz Lašič. — Grof Lichtenberg
iz Trstapreč. — pl. Lenz, pl. Welg z ženo
iz Grada. — Gorišek iz Javorja. —
Herzog iz Dunaja. — Rosenberg iz Za-
greba. — Bönbo W. in E. iz Trsta. —
Pibrovce iz Kroke.

Pri Malici: Telgenhauer, Bauer,
Ziphely, pl. Noč, Koter, Hartman vsi iz
Dunaja. — Koželj iz blejske Dobrave.
Kochmeister iz Pešte. — Schwarzkopf
iz Broterode. — dr. Pihler iz Grada.
— Ankerst iz Krškega. — Fink iz
Grada. — Belser iz Ludwigsburga. —
Haupt iz Grada. — Apfalter iz Križa.
— Gumi, Hotsevar iz Trsta. — Basler
iz Siska. — Mauner, Hipslich, Fischer.
Berta iz Dunaja. — Hertle iz št. Jan-
žjega dola. — Laubenheimer iz Mainza.
Braune iz Kočevja. — Schmitzhansen iz
Gorice.

Pri Zamorci: Primi iz Trsta. —
Riesenberg, Polak iz Dunaja. — Brnee
iz St. Galena. — Pibernek, Wandeli iz
Grada.

Pri carju avstrijskem: Vanič
iz Krškega. — Mihelič iz Trbiža. — De
Lacorte iz Zidanega mosta. — Zukoti
iz Italije. — Zeru iz Kranja. — Novak
iz Polja.

Pri Virantu: Pirnat, Groznikar iz
Banjaloke. — Kalan iz Doba.

Učiteljsko mesto

za geografijo in zgodovino
na realnem gimnaziju v Ptuj.

Na dež. realnem gimnaziju v
Ptuj je z začetkom šolskega leta
1874 učiteljsko mesto za geogra-
fijo in zgodovino izpolniti.

Prosilci imajo svoje prošnje,
katere dokazujejo starost, dovr-
šene študije itd., izročiti vsaj do
konca avgusta 1874 pri štaj.
deželnem odboru.

Uporabnost za učenje nem-
škega jezika se želi.

Gradeč, 25. julija 1874.

Natančneje je povedano v
„Slov. Nar.“ št. 172 od 31. julija
t. l. (205—3)

Od deželnega odbora štaj.

Patentirana

ročna mašina za mlatiti
ležeče in vozne vlečke.

Vlačilna mlatilna mašina
s snaženjem in brez

za 1, 2, 3, 4 konje
ponuja z garancijo

fabrika za mlatilne mašine
Umrath & Comp.
v Pragi.

Katalogi s podobami, cenami itd.
se pošljejo, ako kdo želi. (157—6)

Glavno zastopstvo za Kranjsko pri gosp.
Jos. Debevec v Ljubljani.

Dr. Ivan Geršak,

c. k. bilježnik v Ormužu,
išče (209—2)

sestavitelj,
v zemljeknjižnih spisih izurjenega.